

М.О. Іванюта, здоб. PhD (*ДБТУ, Харків*)

О.П. Близнюк, канд. екон. наук, доц. (*ДБТУ, Харків*)

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА НА РИНКУ КАПІТАЛУ

В сучасних кризових умовах функціонування підприємницьких структур, найважливішим стратегічним рішенням торговельного підприємства є вибір виду та напрямку його фінансової стратегії, обґрунтування та прийняття якої дозволяє концентруватися на головних напрямках фінансової діяльності та створює базис для прийняття подальших стратегічних фінансових рішень.

Висока ймовірність виникнення та розвитку кризи в процесі діяльності вітчизняних підприємств торгівлі зумовлює необхідність здійснення спеціалізованого антикризового управління, де визначальне місце належить розробці та реалізації фінансової стратегії як функціональної складової генеральної корпоративної стратегії торговельного підприємства.

Важливе значення має також розробка ефективної фінансово-інвестиційної стратегії на ринках капіталу та реалізація політики управління фінансовими ресурсами, що є важливими складовими елементами формування конкурентної та функціональної стратегій підприємств торгівлі на фінансовому та споживчому ринках.

Інтеграція України у європейську та світову економіку істотно підвищує увагу зовнішніх і внутрішніх інвесторів до формування державою інвестиційного клімату в країні та регіонах, об'єктивної оцінки фінансово-інвестиційної привабливості та інноваційного потенціалу підприємств різних видів економічної діяльності, які є ключовими характеристиками, що сприяють інтенсивності залучення зовнішніх та внутрішніх інвестицій.

Необхідність стабільного функціонування й розвитку вітчизняних підприємств торгівлі в довгостроковому періоді об'єктивно вимагає розробки дієвої фінансово-інвестиційної стратегії на ринках капіталу, яка повинна розв'язати проблеми оптимізації структури джерел власних та позикових фінансових ресурсів та розробити заходи щодо підвищення ефективності використання капіталу та його відтворення на розширеній основі, оскільки це є фінансовою основою подальшого соціально-економічного розвитку та

зростання капіталізації торговельних підприємств, підвищення їх інвестиційної привабливості.

В сучасних умовах високої конкуренції на фінансово-інвестиційному ринку та складної соціально-економічної ситуації в країні, у потенційних інвесторів виникає необхідність оперативно оцінити інвестиційну привабливість того чи іншого підприємства торгівлі як потенційного об'єкта майбутніх капітальних або фінансових вкладень на основі аналізу ефективності здійснення інвестиційної діяльності за минулий період. Аналіз та обґрунтована оцінка ефективності інвестиційної діяльності конкретного підприємства торгівлі допоможе спрогнозувати його інвестиційний потенціал за основними формами та видами інвестування, що в комплексі вплине на рівень його інвестиційної привабливості.

Фінансово-інвестиційна стратегія як одна з базових функціональних стратегій підприємства, відповідає за прогнозування фінансових показників, оцінювання інвестиційних проєктів, розподіл і контроль фінансових та інвестиційних ресурсів. Розробка обґрунтованої фінансово-інвестиційної стратегії є основою для забезпечення життєздатності й ефективної діяльності підприємства торгівлі в довгостроковій перспективі.

Найважливішою складовою фінансово-інвестиційної стратегії торговельного підприємства є оптимізація структури капіталу, а також розробка політики управління позиковим капіталом. Треба чітко усвідомлювати, де, на який час, у яких обсягах, під який відсоток торговельне підприємство планує залучити позикові та інвестиційні ресурси.

У системі стратегічного управління слід урахувати та прогнозувати вплив ключових екзогенних чинників на формування фінансово-інвестиційної стратегії підприємства торгівлі на ринку капіталу: політичні (зовнішні та внутрішні); нормативно-правові (податкове, митне та інше законодавство); макроекономічні (темпи економічного розвитку, сальдо платіжного балансу, рівень інфляції, курсові коливання, інвестиційний клімат, ціна кредитних ресурсів на фінансовому ринку, рівень зайнятості населення, грошові доходи і заощадження домогосподарств тощо); соціально-культурні; ринкові; конкурентні; інформаційні, екологічні тощо.

Не менш важливе значення також мають ендогенні чинники впливу, що визначають внутрішній потенціал торговельного підприємства в розробці та реалізації фінансово-інвестиційної стратегії: маркетингово-збутові; виробничо-торговельні; організаційно-технологічні; рівень ефективності та продуктивності праці персоналу;

показники результативності та прибутковості фінансово-господарської діяльності; рівень ділової активності, ліквідності, фінансової стійкості, платоспроможності; часові, цінові, вартісні показники власних та позикових фінансових ресурсів; динаміка та структура необоротних та оборотних активів; динаміка обсягу та ефективності використання власного і позикового капіталу; фінансова структура та середньозважена вартість позикового та інвестиційного капіталу; ризикові чинники (інфляційні, валютні, відсоткові, структурні, ризик неплатоспроможності та банкрутства тощо).

Кожне торговельне підприємство повинно ретельно аналізувати та оцінювати вплив зазначених чинників на абсолютні та відносні показники фінансово-господарської діяльності, які свідчать про ефективність реалізації тактичних завдань та стратегічних планів розвитку підприємства в поточному та довгостроковому періодах, що дає, у свою чергу, можливість своєчасно виявити ризики і загрози зовнішнього та внутрішнього середовищ на фінансову безпеку як складову загальної економічної безпеки підприємств торгівлі.

У процесі обґрунтування перспективних напрямів функціонування торговельного підприємства можуть бути обрані різні типи стратегій, які можна класифікувати за такими критеріями: масштабом розробки: загальна (генеральна) стратегія; допоміжні (підтримуючі) стратегії; напрямками діяльності: маркетингова, закупівельно-збутова, фінансово-інвестиційна; темпами розвитку: прискореного зростання, обмеженого зростання, збереження становища, скорочення; термінами реалізації: короткострокові, середньострокові, довгострокові; функціональним принципом: допоміжна стратегія, товарна, ресурсна, управління прибутком, управління активами, управління капіталом, його структурою та вартістю, стратегія запобігання банкрутству підприємства тощо.

Інформаційні джерела:

1. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки (Про цінні папери та фондовий ринок). Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. Редакція від 03.01.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
2. Томпсон А. А. Стратегічний менеджмент. Мистецтво розробки та реалізації стратегії. URL: <http://nashol.com/2013010168866/strategicheskii-menedjment-koncepcii-i-situacii-tompson-a-a-stricklend-a-d-2006.html> /
3. Наливайко А. Теорія стратегій підприємства. Сучасний стан та перспективи розвитку : монографія. К. : КНЕУ, 2011. 227 с.
4. Пономаренко В. С. Стратегічне управління розвитком підприємства : навч. посіб. Х. : ХДНЕУ, 2012. 640 с.